

Đền Hóa Dạ Trạch

Nằm ở phía Nam thủ đô Hà Nội, cách Hà Nội khoảng 25km theo đường đê sông Hồng, sẽ tới một vùng đất mang nhiều dấu ấn lịch sử từ những ngày đầu dựng nước: xã Dạ Trạch, huyện Khoái Châu, tỉnh Hưng Yên. Đất Dạ Trạch không chỉ gắn liền với thiên tình sử mang đầy sắc màu huyền thoại: Thánh Chử Đồng Tử và Tiên Dung công chúa, mà còn mang trong mình nhiều chiến công vang dội chống giặc ngoại xâm của cha ông ta qua bao thế kỷ. Nơi đây có đền thờ Chử Đồng Tử và Tiên Dung cùng vị anh hùng dân tộc Triệu Quang Phục, đó là đền Hóa Dạ Trạch.

Đền Hóa Dạ Trạch thờ Chử Đồng Tử và nhị vị phu nhân đã có từ ngàn năm trước. Kiến trúc và ngôi đền như hiện tại được trùng tu vào năm 1890, hướng cửa đền quay về phía Đông. Trước đền có hồ hình bán nguyệt, bắc qua hồ là chiếc cầu cong như mảnh trăng lưỡi liềm. Xưa kia, mỗi khi làng mở hội, người ta thường bắc cầu tre đề vào sân đền cúng tế. Ngày nay, cầu đã được xây vững chắc, thuận tiện cho việc tham quan và làm đẹp thêm phong cảnh chung của khu di tích. Đối diện với hồ là gác chuông, nơi quả chuông cao 1,5m, rộng 0,8m đúc năm Thành Thái thứ 14 (1904). Đền Hóa Dạ Trạch được xây theo kiểu chữ "công", có ba gian chính cùng bốn gian hậu cung. Ở gian đầu tiên, có những bức Đại Tự: "Nam Thiên Tứ Vị" (Bốn vị thần trời Nam), "Hải Thượng Tam Thần" (Ba vị thần về trời tại biển này)...Gian thứ hai có ban thờ các quan, ở hậu cung bên phải là ban thờ thổ công, bên trái thờ Bể ngư thuyền quan, (nhân dân quen gọi là ông Bể) đó là một con cá chép được sơn son thiếp vàng. Đây chính là nét độc đáo của đền Hóa Dạ Trạch. Tín ngưỡng thờ cá nguyên thủy của cư dân đồng bằng chinh phục đầm lầy còn lại với hình tượng ông Bể. Cũng trong gian này có hai con ngựa một đỏ một trắng, tương truyền đó là ngựa mà Đức Thánh cùng phu nhân dùng đi chữa bệnh cho muôn dân; sát gian này còn một gian thờ Phật. Gian thứ ba là phần chuôi vồ, trên mái là vòm cuốn tam cấp có hình những chiếc thuyền, gợi nhớ đến hình ảnh một thời vị Thánh sống bằng nghề sông nước. Hậu cung bên phải là ban thờ các vị thân sinh của đức Thánh, bên trái là ban thờ Triệu Việt Vương và chính giữa hậu cung là ba bài vị cùng ba pho tượng thờ Chử Đồng Tử và nhị vị phu nhân.

Nét độc đáo của đền Hóa Dạ Trạch không chỉ thể hiện ở phần kiến trúc đặc sắc giữa quần thể di tích chung gồm đền và đầm Dạ Trạch, mà còn thể hiện ở những chiếc kiệu được chế tác công phu, chạm trổ tinh xảo để phụng thờ các vị thánh trong hàng Tứ bất tử, làm đẹp thêm cho lễ hội rước nước hàng năm của người dân Dạ Trạch và nhân dân trong vùng.